

JUDR. JAN KNĚŽÍNEK, PH.D.
MINISTR SPRÁVEDLNOSTI ČR

Praha 15. 11. 2018
č. j. MSP-9/2018-OINS-ORIO/61
Počet listů: 5

Vážený pane poslanče,

dne 15. 10. 2018 jste se na mne obrátil písemnou interpelací ve věci elektronického spisu na soudech a státních zastupitelstvích. Dovoluji si tímto na Vaši interpelaci odpovědět písemně v souladu s § 112 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb. o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

K Vašemu prvnímu dotazu, proč státní zastupitelství požaduje po policii spisy v listinné podobě. Proč tyto spisy mezi policií, státním zastupitelstvím a soudem neobíhají pouze v digitální podobě, sděluji toto:

Odpověď na tento dotaz jsem konzultoval přímo s Nejvyšším státním zastupitelstvím, přičemž i na základě jejich stanoviska k věci uvádím, že stávající trestní řád předpokládá vedení trestního spisu (zde myšleno souhrnně jako spis vedený o trestní věci) v analogové (listinné) podobě (viz např. § 55 až § 55b, § 65, § 159 odst. 3, § 166 odst. 2 a 3, § 176 odst. 1 trestního řádu). Trestní spis se tedy nevede v elektronické podobě.

Trestní spis standardně „putuje“ od policejního orgánu přes státního zástupce až po soud v analogové podobě a tyto orgány s ním v analogové podobě pracují; na tomto nic nemění, že dílčí úkony trestního řízení mohou (musí) být prováděny elektronicky, např. doručení konkrétního dokumentu v elektronické podobě do datové schránky. V analogovém trestním spisu jsou dokumentovány jednotlivé úkony trestního řízení a obsahuje i důkazní prostředky opatřené v rámci dané věci. Trestní spis není možné zaměňovat s jinými spisy, které se vedou v rámci trestního řízení na státním zastupitelství (dozorové spisy, přezkumné spisy) nebo na soudu (spisy o rozhodování soudu v přípravném řízení).

Policie České republiky provozuje informační systém Evidence trestního řízení (ETR). Tento informační systém je využíván nejenom pro evidenci trestního řízení, ale obsahuje řadu dalších funkcionalit souvisejících např. i s vyřizováním jiných věcí než trestních nebo souvisejících se správou policie; primárním účelem je ale samozřejmě vedení evidence o trestních věcech. Zde je třeba připomenout, že policejními orgány nejsou podle § 12 odst. 2 trestního řádu jen určené útvary Policie České republiky a jen některé další policejní orgány využívají informační systém ETR.

Státní zastupitelství využívá ke své činnosti primárně informační systém ISYZ, který ale není elektronickým systémem spisové služby a v rámci něho není veden elektronický trestní spis (důvody viz výše). Tento systém také ani nebyl vytvořen za účelem vedení elektronického spisu a jeho funkcionality to tedy neumožňují. I z tohoto důvodu nemůže vést státní zastupitelství elektronický spis.

Státní zastupitelství má zřízenou funkcionalitu ETŘ Lite, která umožňuje, aby oprávněné osoby ze státního zastupitelství (státní zástupci a pověřené osoby z řad administrativního personálu), mohly nahlížet do ETŘ. Nahlížení do ETŘ je přísně řízeno přístupovými právy jednotlivých oprávněných osob k jednotlivým trestním věcem.

Státní zastupitelství též doručuje cestou ETŘ některá rozhodnutí policejnímu orgánu (např. usnesení podle § 172 trestního řádu) a naopak státnímu zastupitelství jsou zvláštní funkcionalitou v ETŘ doručovány následující druhy dokumentů:

- a) záznam o zahájení úkonů trestního řízení podle § 158 odst. 3 trestního řádu,
- b) písemné zdůvodnění policejního orgánu podle § 159 odst. 2 trestního řádu,
- c) návrh na prodloužení lhůty k prověřování podle § 159 odst. 3 trestního řádu,
- d) písemné zdůvodnění policejního orgánu podle § 167 odst. 2 trestního řádu.

Dokumenty doručované touto cestou státnímu zastupitelství nejsou všechny dokumenty doručované policejním orgánem státnímu zástupci v rámci trestního řízení, ale jde o dokumenty obecně většího počtu a nastavený systém doručování byl zvolen vzájemnou dohodou Policie České republiky a státního zastupitelství za účelem snížení administrativní zátěže spojené s jejich dřívějším fyzickým doručováním. Tyto dokumenty jsou na státním zastupitelství tištěny a vkládány do příslušných dozorových spisů, neboť státní zastupitelství nevede elektronickou spisovou službu v plném rozsahu (z výše uvedených důvodů).

Nahlížení a doručování dokumentů cestou ETŘ je realizováno na základě Dohody mezi Policií České republiky a Nejvyšším státním zastupitelstvím o zpřístupnění informačního systému Evidence trestního řízení (ETŘ) ze dne 31. 8. 2010, ve znění dodatku č. 1 ze dne 21. 3. 2013; aktuálně se sjednává zcela nová dohoda.

Tedy není pravdou, že Policie České republiky tiskne spisy jen na vyžádání a pro potřeby státního zastupitelství, ale statisticky ve většině případů (viz výše uvedená zmínka o dalších policejních orgánech) vytváří analogový trestní spis, který se vede v souladu s trestním řádem v dané věci a je postupně využíván (veden) v průběhu trestního řízení státním zástupcem a soudem. Evidenci dokumentů v ETŘ je třeba chápat jako elektronickou kopii trestního spisu, tedy jako velmi užitečnou pracovní pomůcku, která ale nenahrazuje vedení trestního spisu v jeho zákonné analogové podobě.

Tvorba analogových trestních spisů tedy není pouhým požadavkem státního zastupitelství, ale požadavkem trestního řádu.

Úvahy a snahy o zavedení plně elektronického soudního spisu mají již delšího trvání, nicméně v případě trestní agendy změna praxe bude zřejmě vhodná až v rámci rekodifikace trestního řádu (práce na rekodifikaci stále probíhají) a přizpůsobení trestního řízení této změně. Insolvenční či civilní agenda je na tento přechod připravena legislativně podstatně lépe i díky zkušenostem s novějšími informačními systémy jako je ISIR nebo CEPR, které již umožňují vést plně elektronický nebo v zásadě obsahově úplný spisový přehled s elektronickými písemnostmi.

K Vašemu druhému dotazu, zda ministerstvo realizuje, případně má v plánu realizovat projekty v oblasti digitalizace justice a pokud ano, tak o jaké projekty se jedná a jaké částky z rozpočtu ministerstva na ně jsou alokovány. Zejména se jedná o zavedení elektronického spisu na státních zastupitelstvích a soudech, uvádím následující:

V oblasti digitalizace soudních spisů ministerstvo připravuje projekt eJustice 2020 – část eISIR. Hlavní částí projektu je projekt „Vývoj a implementace eISIR“, který je nyní ve fázi vyhlášení výběrového řízení. V rámci eJustice 2020 je dále připravováno několik menších dílčích projektů. Řešení je zamýšleno jako modulární a je plánováno vytvořit zejména tyto části:

1. eSpis – spisová služba a další obecné základní funkcionality pro vedení soudního spisu využitelné pro další soudní agendy
2. Agendový modul eISIR – nadstavba pro eSpis pro vedení elektronického spisu v agendě INS a ICm
3. Registr jmen – centrální soudní registr osob ve styku s justicí, který umožní jednoznačnou identifikaci osob a jejich rolí v konkrétním řízení napříč agendovými informačními systémy justice a který zprostředkovává komunikaci s externími evidencemi (registry) osob
4. Registr justičních činitelů – centrální registr slouží k mandatorní evidenci informací o justičních činitelích (soudcích a státních zástupcích), ty jsou dále poskytovány jednotlivým informačním systémům justice
5. Rozvrh práce - nástroj pro soudy, prostřednictvím kterého předsedové soudů (případně jiní předsedou pověřeni zaměstnanci soudu) definují způsob rozdělování nápadu
6. Generátor náhodného přidělení – systém, který zajišťuje náhodné přidělení věci soudnímu senátu na základě kritérií určených v rozvrhu práce
7. Centrální tvorba dokumentů - nástroj pro automatizovanou tvorbu soudních písemností z evidenčních dat agendových a podpůrných informačních systémů justice, základních registrů včetně aplikace jako je kalkulačka pro výpočet nákladů, poplatků a tarifů nebo cestovních náhrad
8. Centrální číselníky – aplikace pro poskytování obecných číselníkových hodnot jednotlivým informačním systémům justice

Přínosem vytvoření společného základu (eSpis a další centrální aplikace) pro elektronické vedení spisu i pro všechny další soudní agendy (nejen INS a ICm) je to, že do budoucna

umožní ministerstvu na tomto základu postavit jednodušejší řešení pro elektronizaci dalších soudních agend. Např. můžeme zmínit funkci dálkového nahlížení do elektronického spisu skrze přihlášení elektronickou občankou.

Pro elektronizaci dalších agend však bude muset v budoucnosti vzniknout vždy tzv. agendový modul (eCivil, eTrest a další). V rámci prvního modulu eISIR dojde k digitalizaci insolvenční agendy a agendy incidenčních sporů. Přičemž pokud nenastanou výraznější komplikace, jeho spuštění je naplánováno na začátek roku 2021. Pokud bude projekt úspěšný, mohou být digitalizovány postupně i další agendy.

Celková maximální výše prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj určená na realizaci projektu: 177 855 176,56 Kč, což činí 80,86% celkových způsobilých veřejných výdajů. Celková maximální výše prostředků ze státního rozpočtu určená na realizaci projektu: 42 091 123,44 Kč, což činí 19,14% celkových způsobilých veřejných výdajů.

Ohledně digitalizace státního zastupitelství samo Nejvyšší státní zastupitelství dlouhodobě plně podporuje elektronizaci i v rámci trestního řízení, samo se podílí významnou měrou na přípravě dokumentace projektu ELVIZ, což je nově připravovaný informační systém státního zastupitelství. Jeho hlavní změnou oproti stávajícímu stavu je to, že předpokládá plné vedení spisů státního zastupitelství v elektronické podobě (tedy nikoliv jen v agendě trestní, ale i v agendě netrestní působnosti a správy státního zastupitelství).

Zde je nutno upozornit, že tento projekt se týká elektronizace spisů státního zastupitelství, nikoliv trestního spisu – trestní spis by byl nadále veden v analogové podobě (do chvíle úpravy legislativy a přípravy modulu eTrest, důvody viz výše). IS ELVIZ má splňovat všechny předpoklady pro vedení spisové služby v elektronické podobě v elektronickém systému spisové služby. ELVIZ taktéž nebude jen elektronickým systémem spisové služby, ale je plánována řada dalších funkcionalit, které umožní efektivnější práci státních zástupců, a též i nástrojů pro lepší přehled o výkonu působnosti státního zastupitelství. Důležitou součástí má být i posílení možnosti statistického vyhodnocování činnosti státního zastupitelství. Je třeba uvést, že usnesením vlády č. 505 ze dne 8. 6. 2016 byl schválen dokument Resortní strategie pro rozvoj eJustice 2016 až 2020, který s vytvořením informačního systému ELVIZ počítá.

Aktuálně je projekt ve fázi analytických prací. Ministerstvo požádalo o podporu projektu z Fondu na podporu strukturálních reforem EU ve výši přibližně 9 milionů korun na analýzu funkčních a nefunkčních požadavků na systém. Od tohoto kroku si slibujeme především získání kvalitních podkladů pro zadávací dokumentaci, přičemž pokud bychom požadovanou podporu získali, předpokládá se, že bychom mohli soutěžit dodavatele na projekt digitalizace státního zastupitelství nejdříve během roku 2020.

Dále zmíním projekt „Elektronizace jednací síní“ - ozvučení a nahrávání v soudních síních, tento projekt je již ve fázi výběrového řízení a předpokládá se vynaložení až 150 milionů korun bez DPH z prostředků státního rozpočtu.

V případě dalších doplňujících otázek jsem připraven k jejich zodpovězení.

S pozdravem

Vážený pan
Mgr. et Mgr. Jakub Michálek
poslanec parlamentu ČR

ID DS: 4memzkm